

BENZILE DESENATE ÎN PREDAREA LIMBILOR STRĂINE

La BD est parmi les plus vivants et les plus motivants documents authentiques, offrant de nombreux avantages. Elle fonctionne à partir d'un langage propre et participe au même titre que d'autres supports à des ouvertures culturelles variées telles que la littérature, le cinéma, etc. Par principe, elle possède la faculté d'aborder et d'utiliser tous les genres narratifs (romans, conte, humour, science fiction, etc.) avec une grande variété de moyens : couleurs, noir et blanc, photos, collages, images numériques. La bande dessinée apporte, à travers l'image et le texte, différents types d'informations, de manière simultanée et successive.

Între imagine și textul literar, banda desenată ocupă un loc aparte printre documentele autentice, datorită legăturii sale culturale și sentimentului de înțelegere pe care îl oferă elevilor încă de la primul contact cu limba străină.

Benzile desenate reprezintă o succesiune de imagini desenate însoțite de text ; ele pot fi găsite pe suporturi diverse : în presa cotidiană, în reviste specializate sau sub formă de albume. Dacă la început au fost comice (din englezescul «comics»), astăzi benzile desenate cunosc diferite genuri : aventură, polițist, spionaj, comedie dramatică, erotism.

Limbaajul imaginii în benzile desenate

Imaginea trebuie să conțină mai multe elemente esențiale: să dea viață și mișcare unui desen, să sugereze zgomote, să facă personajele să vorbească pe rând și să exprime durata prin povestirea unor întâmplări instantanee. Ca să reușească aceste lucruri, benzile desenate au împrumutat mult din limbaajul fotografic și cinematografic, mai ales în privința planurilor, unghiurilor și cadrelor. De exemplu, planul de ansamblu este cel ce prezintă decorul, mulțimea sau personajul în întregime și situația în care se află acesta; diversitatea unghiurilor de vedere permite ruperea monotoniei dintr-o scenă lungă, relevând relațiile dintre personaje.

Limbaajul textului în benzile desenate

Textul are regulile sale de lectură: cititul se face de la stânga la dreapta și de sus în jos, atât pentru cadre cât și pentru bule, tonul este reprodus prin caractere diferite (îngroșate, italice), iar pentru a exprima anumite stări ale personajului (uimire, mânie, frică, bucurie) se folosesc anumite semne grafice.

Imagine și text. Imaginile sunt strâns legate de textul pe care îl însoțesc; ele pot dezvolta mai multe tipuri de relații:

- imaginea este echivalentul textului
- imaginea și textul sunt într-o relație de complementaritate
- imaginea este text.

Benzile desenate și practica pedagogică

Prin aspectul său amuzant și ludic, banda desenată este folosită în predarea unei limbi străine ; elevul se bucură în același timp de o imagine comică, dar și de avantajul învățării unui lexic aparținând nu numai limbajului standard, ci și familiar.

Primul obiectiv al profesorului ar fi acela de a permite elevilor să înțeleagă benzile desenate, pentru a se putea bucura de ele. Acest lucru presupune ca în prealabil profesorul să prezinte la clasă și să explice elementele necunoscute ce țin de vocabular și de expresiile aparținând limbii vorbite.

Benzile desenate folosesc adesea un limbaj familiar, chiar argotic, un limbaj pe care de multe ori elevii nu îl înțeleg; în plus, interjecția este un alt element ce face parte din lexicul cel mai greu de

asimilat al unei limbi străine, datorita faptului ca acest element de vocabular depinde foarte mult de locutor și de situația în care a fost folosită.

Adeesea un elev reține sensul unei interjecții pe care a descoperit-o într-un text dar uită contextul în care aceasta a fost folosită; există interjecții care nu au corespondent în limba maternă și acest lucru le face și mai greu de reținut.

Posibilitățile de utilizare a benzii desenate la oră sunt multiple. Iată câteva propuneri de activități ce pot fi aplicate în funcție de anul de studiu și de tematică abordată:

- se decupează cadre de bandă desenată și se distribuie fiecărui elev, care descrie imaginea pe care o are în fața ochilor, iar restul clasei reconstituie ordinea logică a acțiunii;
- se scoate un cadru și se cere elevilor să și-l imagineze;
- se găsește un titlu potrivit;
- se dau două-trei cadre și se cere elevilor să și imagineze povestea dinainte și după aceste cadre;
- se dă începutul și se cere elevilor să și imagineze finalul;
- se distribuie banda desenată doar unui grup de elevi, care trebuie să le explice în cuvinte celorlalți care este subiectul acesteia;
- se cere povestirea benzii din punctul de vedere al unui personaj;
- se analizează textul (întrebări despre acțiune, personaje, desene);
- se exploatează structuri gramaticale sau acte de limbaj;
- se analizează, dezvoltă, exploatează lexicul;
- se prezintă eroi de benzi desenate;
- se exploatează registre de limbă: argou, limbaj familiar, limbaj literar;
- se suscită dezbateri plecând de la un subiect polemic abordat de banda desenată;
- se discută despre aspecte socio-culturale prezentate de banda desenată;
- se joacă și se pun în scenă dialoguri din benzi desenate;
- se realizează jocuri de rol între două sau mai multe personaje;
- se imaginează ceea ce gândește un personaj-martor la anumite scene;
- se inventează benzi desenate.

Banda desenată vizează, în special, o exersare a competențelor de înțelegere scrisă și exprimare orală și scrisă, cu un important aport sociocultural.

Bibliografie:

1. Alessandrini, Marjorie et al. – L'encyclopédie des bandes dessinées, Paris, Albin Michel, 1986 ;
2. Baron-Carvais, Annie – La Bande-dessinée, 3e Edition refondue, Presses Universitaires de France, Paris, 1991 ;
3. Chante, A. – 99 réponses sur la bande dessinée, Languedoc-Roussillon, Centre Régional de Documentation Pédagogique, 2000 ;
4. Cremarenco, Simona – L'approche du document authentique en classe de FLE, Buzău, Teocora, 2009 ;
5. Groensteen, T. – Système de la bande dessinée, Paris, Presses Universitaires de France, 1999 ;
6. Schneider, J.-B. – Lecture d'images – Clés pour la BD, Paris, Accès Edition, 2004 .

Prof. Stoica Mirona

Colegiul Tehnic “Tomis” Constanța